

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2020. május 14.*

„Előzetes döntéshozatal – 2009/138/EK irányelv – Jogvédelmi biztosítás – 201. cikk – A biztosítottnak a képviselője szabad kiválasztásához való joga – Bírósági eljárás – Fogalom – Közvetítői eljárás”

A C-667/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Grondwettelijk Hof (alkotmánybíróság, Belgium) a Bírósághoz 2018. október 25-én érkezett, 2018. október 11-i határozatával terjesztett elő

az **Orde van Vlaamse Balies**,

az **Ordre des barreaux francophones et germanophone**

és

a **Ministerraad**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Prechal tanácselnök, K. Lenaerts, a Bíróság elnöke, a harmadik tanács bírájaként eljárva, L. S. Rossi (előadó), J. Malenovský és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. október 2-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Orde van Vlaamse Balies és az Ordre des barreaux francophones és germanophone képviseletében F. Judo és N. Goethals advocaten,
- a belga kormány képviseletében C. Pochet, L. Van den Broeck és M. Jacobs, meghatalmazotti minőségben, segítőik: S. Ronse avocat és T. Quintes advocaat,
- az Európai Bizottság képviseletében H. Tserepa-Lacombe, A. Nijenhuis és F. Wilman, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: holland.

a főtanácsnok indítványának a 2019. december 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Szolvencia II) (HL 2009. L 335., 1. o.) 201. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az egyrészt Orde van Vlaamse Balies és az Ordre des barreaux francophones et germanophone (a továbbiakban: ügyvédi kamarák), másrészt a Ministerraad (minisztertanács, Belgium) között a biztosított azon joga tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, hogy jogvédelmi biztosítási szerződés keretében szabadon választhatja ki a közvetítői eljárásban eljáró képviselőjét.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 87/344/EGK irányelv

- 3 A jogvédelmi biztosítással kapcsolatos törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1987. június 22-i 87/344/EGK tanácsi irányelv (HL 1987. L 185., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 187. o.), amelyet a 2009/138 irányelv hatályon kívül helyezett, 4. cikkében előírta:

„(1) A jogvédelmi biztosítási szerződés kifejezett módon elismeri, hogy:

- a) amikor ügyvédet vagy a nemzeti jogszabályok értelmében megfelelő szakképzettséggel bíró egyéb személyt vesznek igénybe a biztosított személy érdekeinek védelme, képviselete vagy szolgálata érdekében valamely vizsgálatban vagy eljárásban [helyesen: valamely bírósági vagy közigazgatási eljárásban], a biztosított személy szabadon választhatja ki a kérdéses ügyvédet vagy egyéb személyt;

[...]

(2) Ügyvéd minden olyan személy, aki az ügyvédi szolgáltatásnyújtás szabadsága tényleges gyakorlásának elősegítéséről szóló, 1977. március 22-i 77/249/EGK tanácsi irányelvben [(HL 1977. L 78., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 52. o.)] meghatározott valamelyik elnevezéssel jogosult szakmai tevékenységének folytatására.”

A 2009/138 irányelv

- 4 A 2009/138 irányelv (16) preambulumbekzdésének szövege a következő:

„A biztosítási és viszontbiztosítási szabályozás és felügyelet fő célja a szerződők és a kedvezményezettek megfelelő védelme. A kedvezményezett kifejezés minden olyan természetes és jogi személyre kiterjed, aki vagy amely biztosítási szerződés alapján jogokkal rendelkezik. A pénzügyi stabilitás, valamint a tisztességes és stabil piacok is a biztosítási és viszontbiztosítási szabályozás és felügyelet céljai közé tartoznak, amelyeket szintén figyelembe kell venni, de amelyek nem áthatják alá a fő célkitűzést.”

5 Ezen irányelvnek „A biztosításra és viszontbiztosításra vonatkozó különös rendelkezések” elnevezésű II. címe tartalmazza a „nem életbiztosításra vonatkozó különös rendelkezésekről” szóló II. fejezetet, amelynek a „Jogvédelmi biztosítás” című 4. szakasza a 198–205. cikket foglalja magában.

6 Az említett irányelv „E szakasz hatálya” című 198. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„Ez a szakasz az I. melléklet A. részének 17. ágazatában említett jogvédelmi biztosításra vonatkozik, amelynek keretében a biztosító díjfizetés ellenében vállalja a jogi eljárások költségeinek viselését és egyéb, a biztosításhoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások nyújtását, különösen a következő célokból:

[...]

b) a biztosított személy védelme, illetve képviselte polgári, büntető-, közigazgatási vagy egyéb eljárásban, vagy bármilyen, a személlyel szemben támasztott követelés esetén.”

7 A 2009/138 irányelv „Szabad ügyvédválasztás” című 201. cikke előírja:

„(1) A jogvédelmi biztosítási szerződés kifejezett módon rendelkezik arról, hogy:

a) amennyiben ügyvédet vagy a nemzeti jogszabályok értelmében megfelelő szakképzettséggel bíró egyéb személyt vesznek igénybe a biztosított személy érdekeinek védelme, képviselte vagy szolgálata érdekében valamely vizsgálatban vagy eljárásban [helyesen: valamely bírósági vagy közigazgatási eljárásban], a biztosított személy szabadon választhatja ki a kérdéses ügyvédet vagy egyéb személyt;

[...]

(2) E szakasz alkalmazásában »ügyvéd« minden olyan személy, aki a [77/249] irányelvben meghatározott valamelyik elnevezéssel jogosult szakmai tevékenységének folytatására.”

A belga jog

8 A 2014. április 4-i loi relative aux assurances (biztosítási törvény; *Belgisch Staatsblad*, 2014. április 30., 35487. o.) 156. cikkének szövege a következő:

„A jogvédelmi biztosítási szerződés kifejezett módon rendelkezik arról, hogy:

1. érdekeinek védelme, képviselte vagy szolgálata érdekében a biztosított személy szabadon választhat bármely bírósági vagy közigazgatási eljárásban ügyvédet vagy a nemzeti jog alapján szükséges szakképzettséggel bíró bármely egyéb személyt.

[...]”

9 A loi du 4 avril 2014 relative aux assurances et visant à garantir le libre choix d'un avocat ou de toute autre personne ayant les qualifications requises par la loi applicable à la procédure pour défendre ses intérêts dans toute phase judiciaire, dans le cadre d'un contrat d'assurance de la protection juridique, du 9 avril 2017 (a biztosításokról szóló 2014. április 4-i törvény módosításáról és a szabad ügyvédválasztás vagy valamely személy érdekeinek jogvédelmi biztosítási szerződés keretében valamennyi bírósági szakaszban történő védelméhez az eljárásra alkalmazandó jogszabály alapján

szükséges szakképzettséggel bíró bármely egyéb személy szabad kiválasztásának biztosításáról szóló 2017. április 9-i törvény; *Belgisch Staatsblad*, 2017. április 25., 53207. o.; a továbbiakban: 2017. április 9-i törvény) 2. cikke előírja:

„A biztosításokról szóló törvény 156. cikkének 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

- »1. érdekeinek védelme, képviselte vagy szolgálata érdekében a biztosított személy szabadon választhat bármely bírósági, közigazgatási vagy választottbíróági eljárásban ügyvédet vagy az eljárásra alkalmazandó jogszabály alapján szükséges szakképzettséggel bíró bármely egyéb személyt, választottbíróági eljárásban, közvetítői eljárásban vagy a vitarendezési jogszabályok által elismert más nem bírósági eljárásban a megkövetelt szakképzettséggel rendelkező és e célból kijelölt személyt;«”.
- 10 A Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, hogy a legutóbb a 2018. június 18-i loi portant dispositions diverses en matière de droit civil et des dispositions en vue de promouvoir des formes alternatives de résolution des litiges (a különböző polgárjogi rendelkezésekről és az alternatív vitarendezési eljárások elősegítését szolgáló rendelkezésekről szóló törvény) által módosított belga code judiciaire (bíróságokról szóló törvénykönyv, *Belgisch Staatsblad*, 2018. július 2., 53455. o.; a továbbiakban: bíróságokról szóló törvénykönyv) a közvetítői eljárás két formájáról, vagyis az említett törvénykönyv 1730–1733. cikkében szabályozott bírósági és az említett törvénykönyv 1734–1737. cikkében szabályozott bíróságon kívüli közvetítői eljárásról rendelkezik.
- 11 Ami a bíróságon kívüli közvetítést illeti, azt bármely fél javasolhatja a többi félnek a bírósági eljárást megelőzően, annak folyamán vagy azt követően. A felek közös megegyezéssel vagy olyan harmadik fél közreműködésével jelölik ki a közvetítőt, akit e kijelöléssel megbíznak. Ha a felek a közvetítés eredményeképpen megállapodásra jutnak, azt a keltezés feltüntetésével írásba kell foglalni, és azt a felek és a közvetítő aláírják. Ha a közvetítést végző közvetítőt a szövetségi közvetítői bizottság jóváhagyja, a felek vagy a felek egyike a közvetítés eredményeképpen létrejött megállapodást elismerés céljából a hatáskörrel rendelkező bíróság elé terjesztheti. E bíróság csak akkor utasíthatja el a megállapodás elismerését, ha az ellentétes a közrenddel, vagy ha a családjogi közvetítői eljárás eredményeképpen létrejött megállapodás ellentétes a kiskorú gyermekek érdekeivel. Az elismerő végzés az ítélet hatályával bír, így az elismert megállapodás végrehajthatóvá válik.
- 12 Ami a bírósági közvetítést illeti, az azt feltételezi, hogy a jogvitában eljáró bíróság a felek együttes kérelmére, vagy saját kezdeményezésére, de a felek egyetértése mellett, elrendelheti a közvetítői eljárást, amennyiben az ügy érdeméről még nem döntöttek. A bíróság a közvetítői eljárás alatt továbbra is eljár az ügyben, és megteheti minden, általa szükségesnek ítélt intézkedést. A közvetítő vagy valamelyik fél kérelmére véget is vethet a közvetítői eljárásnak. Ha a közvetítés eredményeképpen – akár csak részleges – megállapodást kötöttek, a felek vagy bármelyik fél kérheti a bíróságtól e megállapodás elismerését, és az elismerés csak akkor tagadható meg, ha az ellentétes a közrenddel, vagy ha a családjogi közvetítői eljárásban elért megállapodás ellentétes a kiskorú gyermekek érdekeivel. Ha a közvetítés eredményeképpen nem kötöttek teljeskörű megállapodást, a bírósági eljárást folytatni kell.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 13 Az ügyvédi kamarák keresetet nyújtottak be a 2017. április 9-i törvény megsemmisítése iránt a Grondwettelijk Hofhoz (alkotmánybíróság, Belgium). Keresetük alátámasztására többek között a belga alkotmánynak a 2009/138 irányelv 201. cikkével összefüggésben értelmezett bizonyos rendelkezéseinek megsértésére alapított jogalpra hivatkoznak.

- 14 Az ügyvédi kamarák közelebbről arra hivatkoznak, hogy az említett törvény nem felel meg e 201. cikknek, mivel a jogvédelmi biztosítási szerződés kapcsán lényegében nem rendelkezik a biztosított azon jogáról, hogy a közvetítői eljárás során kiválaszthatja az ügyvédjét. Az ügyvédi kamarák szerint ugyanis, mivel ez az eljárás az említett 201. cikk értelmében vett „bíróági eljárás” fogalma alá tartozik, a biztosítottat meg kell illetnie ennek a jognak.
- 15 A kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet arra, hogy a 2017. április 9-i törvény hatálybalépését megelőzően minden jogvédelmi biztosítási szerződésnek rendelkeznie kellett a biztosított azon szabadságáról, hogy ügyvédet vagy más szakképzett személyt válasszon, ha „bíróági vagy közigazgatási eljárásban” kell eljárnia. Az említett törvény, amellel hogy kiterjesztette e választási szabadságot a választottbíróági eljárásra, kizárta azt a közvetítői eljárás köréből egyrészt azzal az indokkal, hogy a jogi képviselő jelenléte nem segíti elő a közvetítést, másrészt pedig azzal, hogy a közvetítés nem szükségképpen jogi érvelésen alapul.
- 16 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kétségtelen kitűnik, hogy a „bíróági eljárásnak” a 2009/138 irányelv 201. cikke értelmében vett fogalmát tágan kell értelmezni a biztosítottak érdekeinek azáltal történő védelme érdekében, hogy általános és önálló jogot biztosítanak számukra arra, hogy az e cikkben rögzített korlátok között szabadon válasszák ki jogi képviselőjüket.
- 17 Ez az ítélkezési gyakorlat azonban nem teszi lehetővé annak bizonyossággal történő meghatározását, hogy e jog olyan közvetítői eljárásra is alkalmazandó-e, mint amelyről az alapügyben szó van. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy a belga jogban a közvetítői eljárás olyan jellemzőkkel bír, amelyek mind a jogvita egyezség útján történő rendezésével, mind a bírósági eljárással hasonlóságot mutatnak. Közelebbről, a közvetítői eljárás egyrészt – az egyezség útján történő rendezéshez hasonlóan – a jogvitában részt vevő felek közötti, közvetítés eredményeképpen létrejött megállapodás elérésére irányul. Másrészt a közvetítői eljárás a bírósági eljáráshoz hasonlít, mivel általában az egyezségkötést követően kerül rá sor, azt a bíróságokról szóló törvénykönyv szabályozza, és a jóváhagyott közvetítő által lefolytatott közvetítői eljárásban olyan megállapodáshoz vezethet, amelyet a hatáskörrel rendelkező bíróság ítélet hatályú elismerő határozattal elismerhet.
- 18 E körülmények között a Grondwettelijk Hof (alkotmánybíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Ügy kell-e értelmezni a »bíróági eljárásnak« a [2009/138 irányelv] 201. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő fogalmát, hogy az [a bíróságokról szóló törvénykönyv] 1723/1–1737. cikke értelmében vett bíróságon kívüli és bírósági közvetítői eljárást is magában foglalja?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 19 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2009/138 irányelv 201. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a „bíróági eljárás” e rendelkezés értelmében vett fogalma magában foglalja azt a bírósági vagy bíróságon kívüli közvetítői eljárást, amelyben valamely bíróság akár ezen eljárás megindításakor, akár annak lezárását követően részt vesz vagy részt vehet.
- 20 E kérdés megválaszolása érdekében emlékeztetni kell arra, hogy e 201. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint minden jogvédelmi biztosítási szerződés kifejezetten előírja, hogy amennyiben ügyvédet vagy a nemzeti jogszabályok értelmében megfelelő szakképzettséggel bíró egyéb személyt vesznek igénybe a biztosított személy érdekeinek védelme, képviselete vagy szolgálata érdekében bármely bírósági vagy közigazgatási eljárásban, a biztosított személy szabadon választhatja ki a kérdéses ügyvédet vagy egyéb személyt.

- 21 Mivel e rendelkezés lényegében a 87/344 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontját veszi át, az utóbbi rendelkezésre vonatkozó ítélkezési gyakorlat releváns az említett 201. cikk (1) bekezdése a) pontjának értelmezése szempontjából.
- 22 Márpedig a Bíróságnak már alkalma nyílt megállapítani először is azt, hogy a 87/344 irányelv 4. cikkének a képviselő szabad kiválasztására vonatkozó (1) bekezdése általános hatályú és kötelező jellegű (lásd ebben az értelemben: 2009. szeptember 10-i Eschig ítélet, C-199/08, EU:C:2009:538, 47. pont; 2011. május 26-i Stark ítélet, C-293/10, EU:C:2011:355, 29. pont; 2013. november 7-i Sneller ítélet, C-442/12, EU:C:2013:717, 25. pont).
- 23 Ezt követően a 87/344 irányelv 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának szövegéből is kitűnik, hogy a „közigazgatási eljárás” fogalmát a „bírósi eljárás” fogalmával szembeállítva kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2016. április 7-i Massar ítélet, C-460/14, EU:C:2016:216, 19. pont; 2016. április 7-i AK ítélet, C-5/15, EU:C:2016:218, 17. pont). Ezenkívül a „közigazgatási eljárás” vagy a „bírósi eljárás” fogalmának értelmezése nem korlátozható a bírósági, illetve a közigazgatási eljárás előkészítő szakasza és döntéshozatali szakasza közötti különbségtétel révén (lásd ebben az értelemben: 2016. április 7-i Massar ítélet, C-460/14, EU:C:2016:216, 21. pont; 2016. április 7-i AK ítélet, C-5/15, EU:C:2016:218, 19. pont).
- 24 Mindemellett sem a 87/344 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja, sem a 2009/138 irányelv 201. cikke (1) bekezdésének a) pontja nem határozza meg a „bírósi eljárás” fogalmát.
- 25 E körülmények között, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak megfogalmazását, hanem szöveggörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek a részét képezi (2016. április 7-i Massar ítélet, C-460/14, EU:C:2016:216, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2016. április 7-i AK ítélet, C-5/15, EU:C:2016:218, 20. pont).
- 26 Először is emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a 2009/138 irányelv (16) preambulumbekkezdéséből következik – az irányelv, és különösen az ügyvéd vagy képviselő szabad kiválasztására vonatkozó 201. cikke által követett cél a biztosítottak érdekeinek megfelelő védelme. Az ügyvéd, illetve a képviselő kiválasztásához fűződő jog általános hatályával és kötelező jellegével ellentétes tehát az említett irányelv 201. cikke (1) bekezdése a) pontjának megszorító értelmezése (lásd ebben az értelemben: 2016. április 7-i Massar ítélet, C-460/14, EU:C:2016:216, 23. pont; 2016. április 7-i AK ítélet, C-5/15, EU:C:2016:218, 21. pont).
- 27 A „közigazgatási eljárás” e rendelkezés értelmében vett fogalmát illetően a Bíróság tehát kimondta, hogy e fogalom alá tartozik többek között az olyan eljárás, amellyel egy állami szerv engedélyezi a munkáltatónak, hogy felmondjon a jogvédelmi biztosítással rendelkező munkavállalónak, valamint az az állami szerv előtt folyamatban lévő panasztételi szakasz, amelynek során e szerv bírói úton megtámadható határozatot hoz (lásd ebben az értelemben: 2016. április 7-i Massar ítélet, C-460/14, EU:C:2016:216, 28. pont; 2016. április 7-i AK ítélet, C-5/15, EU:C:2016:218, 26. pont).
- 28 E tekintetben a Bíróság hangsúlyozta, hogy a „közigazgatási eljárás” fogalmának olyan értelmezése, amely e fogalom jelentését kizárólag a közigazgatási ügyekben lefolytatott bírósi – azaz a szó szoros értelmében vett bíróságok előtti – eljárásokra kívánja korlátozni, megfosztaná értelmétől az Európai Unió jogalkotója által kifejezetten használt „közigazgatási eljárás” kifejezést (lásd ebben az értelemben: 2016. április 7-i Massar ítélet, C-460/14, EU:C:2016:216, 20. pont; 2016. április 7-i AK ítélet, C-5/15, EU:C:2016:218, 18. pont).
- 29 Következésképpen, amint arra a főtanácsnok az indítványának 81. pontjában rámutat, az „eljárás” fogalma alá nemcsak a szó szoros értelmében vett bíróság előtti jogorvoslati szakasz tartozik, hanem az azt megelőző azon szakasz is, amely bírósági szakaszhoz vezethet.

- 30 Ami a „bíróági eljárásnak” a 2009/138 irányelv 201. cikke értelmében vett fogalmát illeti, azt ugyanolyan tágan kell értelmezni, mint a „közigazgatási eljárás” fogalmát, mivel egyébiránt következetlen lenne e két fogalmat az ügyvéd vagy képviselő kiválasztásához való jog tekintetében eltérően értelmezni.
- 31 Ebből következik, hogy a „bíróági eljárás” fogalma nem korlátozható sem a kizárólag a szó szoros értelmében vett bíróság előtt lefolytatott nem közigazgatási eljárásokra, sem pedig az ilyen eljárás előkészítő és döntéshozatali szakasza közötti különbségtétel révén. Így minden olyan – akár előzetes – szakaszt, amely bíróság előtti eljáráshoz vezethet, úgy kell tekinteni, mint amely a 2009/138 irányelv 201. cikke értelmében vett „bíróági eljárás” fogalma alá tartozik.
- 32 A jelen ügyben a bírósági közvetítést illetően a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, hogy e közvetítést szükségszerűen a bírósági jogorvoslatot elbíráló bíróság rendeli el, és az a szó szoros értelmében vett bíróság előtt indított bírósági eljárás egy szakaszát képezi, amely bíróságot főszabály szerint köti a felek által esetlegesen megkötött, közvetítés eredményeképpen létrejött megállapodás.
- 33 E körülmények között annak megállapítása, hogy e közvetítés a 2009/138 irányelv 201. cikke szempontjából nem minősül maga is „bíróági eljárásnak”, kizárólag e szakasz tekintetében megfosztaná a biztosítottat attól a jogától, hogy ügyvédjét vagy képviselőjét kiválassza. Márpedig nem vitatható, hogy a biztosítottnak jogi védelemre van szüksége abban a szakaszban, amely a megindítását követően az azt elrendelő bíróság előtti eljárás szerves részét képezi. Ez az értelmezés végeredményben megfelel a 2009/138 irányelv ezen ítélet 26. pontjában felidézett céljának, amely a biztosítottak megfelelő védelmének biztosítására irányul, mivel lehetővé teszi számukra, hogy az eljárás szoros értelemben vett bírósági szakaszában továbbra is ugyanazon képviselő segítségét vegyék igénybe.
- 34 Hasonlóképpen, a bíróságon kívüli közvetítői eljárást illetően az a körülmény, hogy arra nem bíróság előtt kerül sor, szintén nem teszi lehetővé annak a 2009/138 irányelv 201. cikke értelmében vett „bíróági eljárás” fogalma alól való kizárását.
- 35 Az ilyen közvetítői eljárás ugyanis az érintett felek közötti olyan megállapodáshoz vezethet, amelyet valamely bíróság akár csak az egyik fél kérelmére is elismerhet. Ezenkívül az elismerési eljárás keretében e bíróság kötve van e megállapodásnak a felek által a közvetítés során meghatározott tartalmához, azon eseteken kívül, amikor az ellentétes a közrenddel vagy adott esetben a kiskorú gyermekek érdekeivel.
- 36 Ebből következik, hogy a felek által elért megállapodás, függetlenül attól, hogy bírósági vagy bíróságon kívüli közvetítés eredménye, azzal a következménnyel jár, hogy köti az azt elismerő illetékes bíróságot, és végrehajthatóvá válását követően az ítélettel azonos hatályú.
- 37 E körülmények között az ügyvéd vagy képviselő szerepe végeredményben a közvetítés keretében még fontosabbnak tűnik, mint a jelen ítélet 27. pontjában említetthez hasonló, közigazgatási hatóság előtt benyújtott panasz esetében, amelynek eredménye sem az esetlegesen később eljáró közigazgatási szervet, sem a közigazgatási bíróságot nem köti.
- 38 Olyan eljárás keretében, amely alkalmas a biztosított jogi helyzetének végleges meghatározására, anélkül hogy annak tényleges lehetősége lenne e helyzet bírósági úton történő megváltoztatására, a biztosítottnak jogi védelemre van szüksége, és a közvetítés eredményeképpen létrejött megállapodás elismerésének joghatásait figyelembe véve a közvetítést igénybe vevő biztosított érdekei jobban védettek, ha a képviselő szabad kiválasztásának a 2009/138 irányelv 201. cikke szerinti jogát a bírósághoz közvetlenül forduló biztosítotthoz hasonlóan érvényesítheti.
- 39 Másodszor az említett 201. cikk szövegkörnyezete vonatkozásában rá kell mutatni, hogy a 2009/138 irányelv II. címe II. fejezetének a jogvédelmi biztosításról szóló 4. szakaszának hatályát ezen irányelv 198. cikke különösen tágan határozza meg, mivel e rendelkezés szerint az említett szakasz azon

jogvédelmi biztosításra alkalmazandó, amellyel valamely biztosító díjfizetés ellenében vállalja a jogi eljárások költségeinek viselését és egyéb, a biztosításhoz közvetlenül kapcsolódó szolgáltatások nyújtását, különösen a biztosított személy polgári, büntető-, közigazgatási vagy egyéb eljárásban, vagy bármilyen, a személlyel szemben támasztott követelés esetén történő védelme, illetve képviselete céljából.

- 40 E szakasz hatályának ilyen meghatározása megerősíti a biztosítottak említett szakaszban előírt jogainak, így többek között a 2009/138 irányelv 201. cikkében említett, a képviselő kiválasztására vonatkozó jog tág értelmezését.
- 41 Egyébiránt maga az uniós jog ösztönzi a közvetítői eljárások alkalmazását, akár – ahogyan arra az ügyvédi kamarák hivatkoznak – a polgári és kereskedelmi ügyekben a közvetítés egyes szempontjairól szóló, 2008. május 21-i 2008/52/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 136., 3. o.) révén, akár az elsődleges jog, különösen az EUMSZ 81. cikk (2) bekezdésének g) pontja alapján, amely szerint a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés keretében az uniós jogalkotó feladata olyan intézkedések elfogadása, amelyek célja, hogy biztosítsák „alternatív módszerek kidolgozás[át] a jogviták rendezésére”. Következetelen lenne tehát, ha az uniós jog ösztönözné az ilyen módszerek alkalmazását, és ezzel egyidejűleg korlátozná azon jogalanyok jogait, akik e módszerek igénybevétele mellett döntenek.
- 42 A fentiek összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2009/138 irányelv 201. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a „bíróági eljárás” e rendelkezés értelmében vett fogalma magában foglalja azt a bíróági vagy bíróságon kívüli közvetítői eljárást, amelyben valamely bíróság akár ezen eljárás megindításakor, akár annak lezárását követően részt vesz vagy részt vehet.

A költségekről

- 43 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Szolvencia II) 201. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a „bíróági eljárás” e rendelkezés értelmében vett fogalma magában foglalja azt a bíróági vagy bíróságon kívüli közvetítői eljárást, amelyben valamely bíróság akár ezen eljárás megindításakor, akár annak lezárását követően részt vesz vagy részt vehet.

Aláírások